

STICHTING Het Nationale park
De Hoge veluwe

Commissie van Vollenhoven
De heer B. Swanenvleugel
bart@play-time.nl

datum:
29 januari 2016

ONS kenmerk:
K-160129-002

ONDERWERP:
Uw eindrapport 'Monumenten: Inspiratiebron
voor Natuur!'

Geachte Commissie,

inleiding

Door middel van een e-mail van 14 januari 2016 hebt u mij het rapport 'Monumenten: Inspiratiebron voor Natuur!' ter kennisname doen toekomen. In uw e-mail deelt u mee dat het rapport in november 2015 is verschenen en binnenkort wordt besproken met Staatssecretaris Van Dam van Economische Zaken. Kort gezegd stelt u in uw rapport de monumentenregelgeving ten voorbeeld voor natuurbeheer.

Ik dank u voor de toezending van dit rapport en constateer dat het rapport ons laat is toegestuurd. Zoals bekend, is Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe ("NPDHV") in 2014 bij het opstellen van het rapport om advies gevraagd. Ik had dan ook verwacht dat u mij eerder over uw bevindingen zou informeren. Nu dat niet is gebeurd, zal ik door middel van deze brief op uw rapport reageren.

Gelet op uw mededeling dat uw rapport met Staatssecretaris Van Dam wordt besproken, en gelet op de inhoud van uw rapport, zend ik gelijktijdig afschrift van deze brief aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en aan de Federatie Particulier Grondbezit ("FPG"). Het NPDHV kan zich niet verenigen met de inhoud van uw advies, dat het gehele particuliere grondbezit in Nederland raakt. Daarom wenst het NPDHV de knelpunten van uw rapport mede onder de aandacht van de Staatssecretaris en van de FPG te brengen.

Verder constateert het NPDHV dat uw rapport, dat op persoonlijke titel is geschreven, een wijziging beoogt van het regelgevend kader voor de natuur. Sinds 2012 is hierover uitvoerig gedebatteerd in het kader van het wetsvoorstel Wet natuurbescherming. Dit voorstel is inmiddels door de Eerste

Kamer aangenomen en gepubliceerd in het Staatsblad van 19 januari 2016 (*Stb.* 2016, 34). Uw rapport is geen aanleiding geweest het wetsvoorstel aan te passen. Het NPDHV begrijpt dan ook niet goed waartoe uw gesprekken met de Staatssecretaris moeten leiden. Hierover zouden wij graag worden geïnformeerd.

knelpunten eindrapport

Het NPDHV signaleert verschillende knelpunten in uw rapport. Dit wordt hierna toegelicht.

Het NPDHV is in 2014 om input voor uw rapport gevraagd en heeft dat destijds ook gegeven. In bijlage 1 van het rapport, dat gaat over de totstandkoming van het advies, vind ik het NPDHV echter niet terug op de lijst van geraadpleegde organisaties. Wel zijn op deze lijst veel overheidslichamen en overheid gerelateerde dienstverleners, vermeld. Het NPDHV leidt hieruit af dat u het zwaartepunt van uw advisering bij de mening van deze instanties en organisaties hebt gelegd. Dat wordt ondersteund door uw bevinding dat de overheid de eindverantwoordelijke is voor de natuur in Nederland (blz. 3). Het NPDHV betreurt dit, omdat juist particuliere grondbezitters dagelijks met natuurbeheer bezig zijn en door hun kennis en ervaring een nuance kunnen aanbrengen op het beeld dat uw rapport schetst. U heeft wel de FPG en een enkele particuliere grondbezitter geraadpleegd, maar slecht naar hen geluisterd.

Opvallend is ook dat u voor uw onderzoek slechts drie pilotgebieden heeft geselecteerd, te weten: De Biesbosch, De Maasduinen, en de Noordoostelijke Veluwe. Deze drie pilotgebieden zijn niet representatief voor het natuurbeheer in Nederland. In alle drie de gebieden is Staatsbosbeheer bijvoorbeeld een belangrijke speler en voor alle drie de gebieden worden beheersubsidies verkregen. Grote beheersorganisaties en financiering door subsidies brengen een geheel eigen dynamiek en beheerstrategie met zich mee die niet geldt voor particuliere grondbezitters. Veel particuliere grondbezitters zijn zelf verantwoordelijk voor hun grondgebied en voor de benodigde inkomsten. De problematiek die bij de drie pilotgebieden speelt, speelt bijvoorbeeld in het geheel niet bij het NPDHV.

Verder geeft u aan dat u op verdeeldheid in de 'natuurwereld' bent gestuit (blz. 4). De consensus onder de betrokkenen in de 'natuurwereld' blijkt te ontbreken. Nu ook de particulieren grondbezitters onvoldoende zijn geraadpleegd is het draagvlak voor uw voorstellen onzeker.

Belangrijk knelpunt van uw rapport is het formeren van Nationale Parken nieuwe stijl. Het Nationale Park nieuwe stijl 'Veluwe' zou bijvoorbeeld moeten bestaan uit zes gebieden, te weten: de Veluwe, Landgoederen Brummen, Binnenveld, Buitenplaats Vosbergen, Groot Zandbrink en de Velwezooom (blz. 29, 54). Deze partijen zouden gezamenlijk een ontwikkelingsgerichte aanpak

moeten volgen (blz. 50) en als één samenhangend geheel aangestuurd moeten worden (blz. 22, 27, 30). Het NPDHV wijst erop dat overlegorganen in het huidige stelsel van Nationale Parken juist een probleem zijn bij het functioneren van de Nationale Parken. In de overlegorganen hebben vaak personen zitting die niet de eigendom van de grond en de verantwoordelijkheid voor de grond hebben en dus ook niet de lasten dragen. Het leidt tot veel vergaderingen waarbij allerlei sectorale belangen worden gediend, maar een integrale benadering vanuit eigendom en beheer ontbreekt. En die integrale benadering is noodzakelijk voor goed natuurbeheer. Het NPDHV zal weigeren het Park onder te brengen in een dergelijk overlegorgaan. Het Park zou daardoor onbestuurbaar raken en onrendabel worden. Het zou overigens vanzelfsprekend in strijd met het eigendomsrecht komen overlegorganen in het leven te roepen die over het beheer van andermans grond gaan, indien de eigenaar daarvoor geen toestemming geeft.

Verder staat het NPDHV afwijzend tegenover uw voorstel gemeenten meer bevoegdheden te geven bij het natuurbeheer (blz. 11, 27). Gemeenten zijn daartoe niet geëquipeerd. De klacht van de mensen in het veld of initiatiefnemers is regelmatig dat de overheid een log apparaat is dat vernieuwing of de nodige aanpak tegenhoudt. Meer overheidsbemoeienis wordt ook door u als negatief ervaren (blz. 11-12). Deze constatering valt moeilijk te rijmen met uw voorstel gemeenten meer bevoegdheden te geven. Daar komt bij dat de overheid geen verstand heeft van natuurbeheer. Natuurbeheer dient te worden overgelaten aan de specialisten in het veld. De grondeigenaar is de eindverantwoordelijke, niet de overheid. Bovendien zitten gemeenten doorgaans krap bij kas. Het is dus nog maar de vraag of de gemeenten op een nieuwe taak zitten te wachten en deze taak naar behoren kunnen uitvoeren.

visie NPDHV

Volgens het NPDHV kan het anders.

Alleen Nationale Parken die rendabel zijn, zouden als Nationale Parken moeten worden aangewezen. Het NPDHV is bijvoorbeeld één van de weinige Nationale Parken die vrijwel geheel op eigen kracht financieel rondkomt. Bovendien ontvangt het NPDHV delegaties uit de hele wereld, die naar het NPDHV komen vanwege het beheer dat als vernieuwend wordt gezien. Een Nationaal Park nieuwe stijl is voor het NPDHV dus helemaal niet nodig. Ondernemerschap en ecologie gaan bij het NPDHV heel goed samen. Zo zou het ook bij andere Nationale Parken moeten gaan. Volgens dit criterium zou Nederland hooguit 3 tot 5 Nationale Parken dienen te hebben in plaats van 20 of meer. Volgens uw plannen wordt zelfs bijna heel Nederland zoekgebied voor Nationale Parken (blz. 29). Ik wijs erop dat de ons omringende landen veel minder Nationale Parken hebben. Duitsland telt bijvoorbeeld slechts 15 Nationale Parken, het Verenigd Koninkrijk heeft ook 15 Nationale Parken, in Frankrijk zijn er 10 Nationale Parken en België telt 1 Nationaal Park. Als een

klein land als Nederland 24 Nationale Parken zou hebben, dan komt dat op zijn minst vreemd over. Nederland zou zich daarmee in het buitenland volkomen belachelijk maken en het zou welbeschouwd leiden tot een devaluatie van het begrip Nationaal Park.

Daarnaast is het NPDHV voorstander van samenwerkingsvormen die van onderaf, tussen de betrokkenen zelf, ontstaan. Het van boven, door de overheid, voorschrijven van overlegstructuren is meestal niet succesvol. Wel kan de overheid partijen stimuleren tot samenwerking, maar samenwerking afdwingen leidt vaak tot een verdieping van tegenstellingen. Het werkt averechts. Daarom is consultatie van alle betrokkenen, en dus ook van de particuliere grondbezitters, zo belangrijk om tot een goed plan te komen.

conclusie

Het NPDHV deelt de bevindingen van uw eindrapport niet. Natuurbeheer dient plaats te vinden vanuit een integrale, gebiedsgerichte benadering, waarbij de eigendomsrechten en de verantwoordelijkheden van de particuliere grondbezitters worden gerespecteerd. Natuur leeft en vraagt voortdurend om actief beheer. Dat is een groot verschil met de monumentenwereld. Het stelsel van de monumentenregelgeving werkt niet bij natuurbeheer. Het NPDHV is dan ook van mening dat uw bevindingen niet haalbaar zijn in de praktijk.

Vanzelfsprekend ben ik altijd bereid met u na te denken over een verbetering van het natuurbeheer in Nederland. Het NPDHV heeft op dit gebied al meer dan 80 jaar ervaring opgedaan, die zij graag met u deelt.

Met vriendelijke groet,

S.E. baron van Voorst tot Voorst
directeur/bestuurder

c.c.:

Staatssecretaris van Economische Zaken – staatssecretaris@minez.nl

Federatie Particulier Grondbezit – fpg@grondbezit.nl